

Nr 328.

Godkänd av första kammaren den 4 juni 1920.

Godkänd av andra kammaren den 4 juni 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående vissa pensioner och understöd.

(Bankutskottets utlåtande nr 37.)

Till Konungen.

A. Det militära pensionsväsendet.

1:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte åt *Helga Maria Larsson*, änka efter i lungсот, ådragen under militärtjänstgöring, avlidne Lars Alfred Larsson, Guxås, Helgums socken, bevilja, från den 1 november 1917 räknat, 300 kronor årligen, så länge hon är ogift, samt åt vartdera av Larssons tre minderåriga barn 150 kronor årligen, intill dess det fyllt 18 år».

I likhet med motionären anser riksdagen sådana behjärtansvärda omständigheter föreligga, att något understöd från statens sida bör beredas änkan Larsson och hennes minderåriga barn. Detta synes även vara i överensstämmelse med av riksdagen tidigare i liknande fall fattade beslut. Lämpligen böra understöden till Larssons änka och barn utgå, såsom om förordningen den 18 juni 1909 angående ersättning för kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit å dem tillämplig. Riksdagen tillåter sig erinra, att jämlikt de grunder, som angivits i kungörelserna den 28 juni 1918 (nr 469) och den 20 augusti 1919 (nr 542) skall för nämnda år utgå 50 procents förhöjning å ersättningar enligt 1909 års förordning, ävensom att riksdagen, på sätt riksdagen i skrivelse den 18 maj 1920 (nr 242) anmält, i enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning,

fattat beslut dels om enahanda förhöjning jämväl för år 1920, dels ock om höjning från och med ingången av år 1921 med 100 procent av de i berörda förordning fastställda ersättningsbeloppen.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, medgivit, att avlidne värnpliktige Lars Alfred Larssons från Guxås i Helgums socken änka Helga Maria Larsson samt deras minderåriga barn må erhålla understöd, såsom om förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit å dem tillämplig.

B. Allmänna indragningsstaten.

I. Angående lantförvarsdepartementet.

2:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte besluta tilldela skradderiarbetaren vid Norrlands trängkärs i Sollefteå skradderiverkstad *Frans August Johannisson* en årlig livränta av 300 kronor».

Såsom av motionen framgår har Johannisson under sammanlagt omkring 26 år varit anställd i kronans tjänst såsom skradderiarbetare. Då han dessutom, enligt vad för riksdagen tillgängliga handlingar utvisa, under åren 1891—1897, ehuru icke fast anställd i kronans tjänst, arbetat vid Svea artilleriregementes skradderiverkstad och nu lever i små omständigheter, har riksdagen funnit billigt, att något understöd från det allmännas sida beredes honom och har detsamma bestämt till det i motionen föreslagna beloppet 300 kronor. Understödet har beviljats att utgå å allmänna indragningsstaten från och med månaden näst efter den, då Johannisson entledigas från sin anställning vid Norrlands trängkärs skradderiverkstad.

Riksdagen har alltså i anledning av förevarande motion medgivit, att skradderiarbetaren vid Norrlands trängkärs skradderiverkstad *Frans August Johannisson* må från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigas från sin anställning vid nämnda verkstad, å allmänna indragningsstaten uppbara ett årligt understöd av trehundra kronor.

II. Angående finansdepartementet.

3:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att tillerkänna tullvaktmästaren *Axel Bäckströms* änka

Lydia Albertina Bäckström, född Svensson, en årlig tilläggspension å 600 kronor att utgå, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd».

Av utredningen i ärendet har framgått, att Bäckström vid det olycksfall tillfälle, som vållade hans död, varit stadd på resa från Haparanda till Ronneby för att tillträda den befattning vid tullkammaaren i sistnämnda stad, till vilken han erhållit transport, och att han vid tillfället varit i åtnjutande av kostnadsfri ledighet, samt att han icke åtnjutit vare sig reseersättning eller dagtraktamente.

Sedan anmälan om olycksfallet gjorts hos riksförsäkringsanstalten, fann anstalten enligt beslut den 30 april 1919, enär ifrågavarande olycksfall icke inträffat under sådana omständigheter, att olycksfall i arbete kunde anses föreligga, ersättning jämlikt bestämmelserna i lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 icke kunna utgå i anledning av olycksfallet.

Emot detta beslut voro två ledamöter skiljaktiga och yttrade, att de med hänsyn till i ärendet lämnade upplysningar funne, att olycksfallet måste anses hava inträffat i arbetet, och att ersättning förty borde utgå jämlikt olycksfallsförsäkringslagen.

Försäkringsrådet fann genom utslag den 7 augusti 1919 i anledning av besvär av änkan Bäckström ej skäl göra ändring i riksförsäkringsanstaltens beslut.

Därest olycksfallet, såsom reservanterna inom riksförsäkringsanstalten ansett, varit att betrakta såsom olycksfall i arbete, skulle enligt 7 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete — med beräkning att den avlidnes arbetsförtjänst under året före olycksfallet uppgått till det högsta av lagen medgivna belopp 1,800 kronor — hava av riksförsäkringsanstalten utgivits, förutom begravningshjälp med 180 kronor, livräntor *dels* till änkan Bäckström med 450 kronor för år, så länge hon levde ogift, *dels ock* till makarnas den 15 maj 1904 födda son med 300 kronor för år, till dess han uppnått 15 års ålder.

Genom lagen den 19 juni 1919, vilken trädde i kraft den 1 januari 1920, har bland annat begreppet olycksfall i arbete utvidgats till att omfatta även »olycksfall vid färd till eller från arbetsstället, där färden för-anledes av och står i omedelbart samband med arbetsanställningen», var-jämte maximigränsen för den årliga arbetsförtjänsten höjts till 2,400 kronor. Därest denna lag varit gällande vid tiden för olycksfallet, skulle begravningshjälpen hava utgjort 240 kronor och livräntorna respektive 600 kronor och 400 kronor.

Från tullverket hava, enligt vad riksdagen inhämtat, Bäckströms

efterlevande erhållit begravningshjälp med stöd av bestämmelserna i gällande lönereglemente med 150 kronor. Dessutom utgår från tullstatens enskilda pensionsinrättning från och med den 1 februari 1919 pension till änkan Bäckström och makarnas son med 378 kronor för år, vilken pension från och med juli månad år 1922, då sonens pensionsrätt bortfaller, nedsättes till 270 kronor. I dyrtidshjälp utgå därjämte för närvarande 141 kronor 3 öre för år räknat.

På grund av vad i ärendet förekommit och då, enligt vad vid motionen fogade handlingar utvisa, änkan Bäckström lär vara i behov av understöd, har riksdagen ansett billighetsskäl föreligga för beredande åt henne av något understöd av allmänna medel, utöver vad hon uppbär i pension från tullstatens enskilda pensionsinrättning. I sådant avseende och då olika meningar gjort sig gällande, huruvida 1916 års olycksfallsförsäkringslag varit i föreliggande fall tillämplig, har riksdagen ansett understödet skäligen böra bestämmas till sådant belopp, att detsamma jämte den från nyssnämnda pensionsinrättning utgående pensionen uppgår till ett sammanlagt belopp av 600 kronor. Understödet har beviljats från allmänna indragningsstaten att utgå från och med den 1 januari 1920.

Riksdagen har alltså i anledning av förevarande motion medgivit, att avlidne tullvaktmästaren Axel Bäckströms änka Lydia Albertina Bäckström, född Svensson, må från och med den 1 januari 1920, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd till sådant belopp, att detsamma jämte till henne från tullstatens enskilda pensionsinrättning utgående pension uppgår till sammanlagt sexhundra kronor.

Stockholm den 4 juni 1920.

Med undersåttlig vördnad.
